

Povestea condeiiului fermecat

A fost odată un condei, dar nu unul obișnuit, ci unul fermecat. El știa multe lucruri, căci văzuse atâtea de pe vremea când toți știau a scrie cu pana, apoi cu penița. Multe povești a scris pe foi de hârtie. Mulți școlari ca și tine l-au folosit pentru a umple pagini întregi fie cu poveștile lor, fie cu poveștile altora. Cuvintele se aștern pe rând și curg lîn ca apa neobosită, val după val, țes mătăsoasele șoapte ale gândurilor. Acel condei a fost prieten de nădejde al marelui poet Mihai Eminescu atunci când a scris neuitatele versuri:

„Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace...”

Tot el l-a îndemnat pe Ion Creangă să scrie despre isprăvile lui Nică, pe Mihail Sadoveanu să scrie despre Lizuca și prietenul ei, Patrocle.

Astăzi nu se mai știe nimic despre condeiiul fermecat, uneori însă, atunci când citești o poveste sau scrii o compunere, deși nu-l vezi, îi simți prezența.

Prin lectură și exerciții de scriere vei afla cu bucurie care este drumul către minunata lume a compunerilor, sălașul condeiiului fermecat.

• Citește, pentru început, din această carte, peripețiile unui gândăcel. Urmărește cu atenție firul povestirii, astfel încât, la sfârșit, să îmi poți răspunde la câteva întrebări.

Gândăcelul

de Emil Gârleanu

Cum venise pe lume nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul: cum răsărise și al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocolea, pe de margini, frunzișoara care-l adăpostise.

Într-o zi încercă o pornire lăuntrică; ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc. [...] Ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! Cu ochisorii lui mărunți, cât niște fire de colb, îl cuprindea întreg. Iar în mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el, era altul? Piciorușele nu mai erau ale lui de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină închegată, rătăcită pe pământ? Și, ca o adevărită, pe țărâna neagră trupul arunca o lumină dulce. Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare! Și cum să ajungă? Privi în sus; și atunci, deasupra căpșorului, zări lujerul unui crin ce se ridica așa de înalt, că parcă floarea din vârful își deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele. În mintea lui își înjgheba planul. Să se suie pe lujer în sus, să meargă, să meargă și să meargă până la vârful; și, de acolo, la bulgărul de aur, din care credea că se desfăcuse.

(Din lumea celor cari nu cuvântă, după Emil Gârleanu)

Întrebări

- Care este personajul principal al povestirii?

- Unde visa gândăcelul să ajungă?

- Spune ce ți-a plăcut mai mult în această poveste.

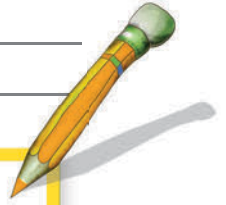
- Desenează o imagine potrivită povestirii.

*Acest text a fost creat de un scriitor, o persoană care scrie pentru noi, cititorii. Dacă el scrie poezii, îl numim și **poet**, iar dacă scrie povești, povestiri, îi putem spune și **povestitor**.*

Și tu poți învăța să realizezi texte în care să povestești celorlalți faptele și întâmplările petrecute în viața sau în închipuirea ta. Să-ți spun un secret: la început, toți scriitorii au fost, mai întâi, școlari ca și tine. Ei și-au însușit o exprimare aleasă, în timp, au învățat și au exersat jocurile scrierii.

Te văd adeseori în fața unei coli de hârtie albe ca zăpada, că vrei să scrii, dar și parcă nu găsești cuvintele potrivite, nu știi despre ce să scrii, nu știi cum să începi. Găsește-ți curajul de a scrie propria poveste, de a prezenta și celorlalți ideile și gândurile tale. Nu fii îngrijorat pentru că, împreună, pas cu pas, vom descoperi regulile de bază ale scrisului corect și creativ.

I. DESCOPERIM ÎMPREUNĂ ETAPELE DE REDACTARE CORECTĂ A TEXTELOR

1 Citește cât mai multe texte scrise de autori cunoscuți!

Lectura te va ajuta să înțelegi cum se compune un text și regulile de scriere corectă. În timp ce tu citești, vei găsi nenumărate cuvinte și expresii noi, vei afla înțelesul lor, vei învăța cum să aranjezi aceste cuvinte în propoziții.

- După ce ai citit textul literar, notează într-un carnețel toate cuvintele al căror sens nu îl cunoști. Folosește un dicționar pentru a afla explicația acestor cuvinte.

Învăță să povestești despre fapte, întâmplări și personaje despre care tocmai ai aflat. Întocmește un **jurnal de lectură** în care vei nota titlul lecturii și autorul ei. Scrie numele personajelor și povestește pe scurt faptele și întâmplările. Scrie impresiile personale. Poți realiza și desene în jurnalul tău.

FILE DIN JURNALUL DE LECTURĂ

Titlul lecturii: _____

Autorul: _____

Personaje: _____

Povestirea pe scurt:

Impresii de lectură

Exercițiu-joc

Titlul lecturii: _____

Autorul: _____

Personaje: _____

Povestirea pe scurt:

Impresii de lectură

2 Vei putea scrie mai frumos, adevărat și convingător numai despre ceea ce cunoști.

Observă cu atenție tot ceea ce se află în jurul tău: găze, pomi, ploaie, case, străzi, oameni, anotimpuri, cântecul păsărelelor etc.

Exercițiu-joc

Alege propozițiile care se potrivesc realității prezentate în imagine.

- Cerul este senin.
- Copiii se joacă în parc.
- Ionel iubește natura.
- Copacii înalți au frunze ruginii.

• Iată cum scriitorul Mihai Sadoveanu prezintă un colț din natură, pe care nu-l putea zugrăvi atât de bine, dacă nu l-ar fi observat cu toată atenția.

La drum

„...Și sălciile bătrâne, cu forme ciudate își mișcau domol pletele argintii... Era în juru-le tăcere și singurătate; și-o lumină dulce se cernea printre crengile sălciilor. Parcă intrase în ținutul unui basm... Deasupra, departe se pleca cerul albastru spre dombavă, curgând ca o apă; și-o împărăteasă pajură plutea pe talazul acela cu aripile neclintite.”

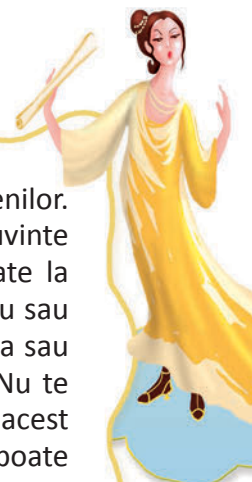
(*Dumbrava minunată*, după Mihail Sadoveanu)

Exercițiu-joc

- Desenează sălciile cu plete argintii descrise de Mihail Sadoveanu.

3 Lasă-ți imaginația să zboare!

Tuturor ne plac invențiile. Ele sunt rodul imaginației oamenilor. Obișnuiește-te să inventezi jocuri interesante, descoperă cuvinte noi prin combinarea unor silabe, găsește răspunsuri neașteptate la întrebări simple, caută o altă soluție de rezolvare a unui exercițiu sau a unei probleme matematice. Imaginează-ți cum vor arăta școala sau localitatea ta, oamenii, precum și lucrurile care te înconjoară. Nu te gândi tot timpul la ceea ce există acum sau nu este posibil în acest moment, deoarece tot ceea ce astăzi pare imposibil, mâine, poate deveni realitate.

Exercițiu-joc de imaginație

1. O scrisoare desenată

Ionel îi scrie bunicii sale. Casian, fratele lui mai mic, nu știe să scrie încă, dar știe să deseneze. Soluția lui este de a-i trimite bunicii sale o scrisoare desenată.

- Ce crezi tu că a dorit să-i comunice bunicii?

2. Poveste desenată

- Observă imaginile și continuă povestea.

3. Poveste

- Eu îți spun trei cuvinte, iar tu, cu ajutorul lor, vei încerca să realizezi o scurtă poveste.

școlar

furioși

bagheta magică

Zâna buclucașă

Ionel este un școlar ordonat. El a pregătit ghiozdanul cu mare grijă și a ieșit la joacă. O zână năzdrăvană a intrat pe gaura cheii și l-a speriat pe domnul Stilou. Însăpământat, acesta a împrășcat cu cerneală caietele și cărțile din ghiozdan. Toți erau furioși. Așa ceva nu se mai întâmplase.

Zâna a apropiat bagheta magică de fiecare obiect. Îndată petele de cerneală au dispărut și totul strălucea de curățenie.

4. Completează rebusul cu denumirile animalelor din imagini și descoperă lumea animalelor de companie.

- Observă și găsește câte două însușiri potrivite fiecărui animal.

A

B

Vulpea și găina

Textul pe care îl vei crea poartă acest titlu. Pornind de la titlul dat, deja îți poți imagina o întâmplare, ai cărei eroi sunt o vulpe și o găină. Cum bine știi, vulpea este dușmanul găinilor și e așa de șireată, încât găsește orice cale de a face rost de hrană. Dar în textul tău lucrurile se pot petrece întocmai cum vei dori. Îți vom prezenta planurile unor întâmplări diferite. Poți să alegi unul sau poți organiza altul, după propria dorință.

Introducere

Cuprins

Încheiere

- Întâlnirea vulpii cu găina
- Înfățișarea vulpii și a găinii
- Dialogul dintre cele două personaje
- Găina se întoarce victorioasă în ogradă.

Introducere

Cuprins

Încheiere

- Vulpea rățăcește flămândă prin pădure, visând la o găinușă dolofană.
- În vis, găinușă dolofană îi dă o adresă. Vulpea aleargă spre casa găinușii și intră direct în cușca lui Grivei.
- Vulpea abia scapă din ghearele lui Grivei.

Exerciții-joc de scriere creativă

1. Găsește cât mai multe însușiri potrivite personajelor din imagini.

roșcată

șireată

flămândă

prefăcută

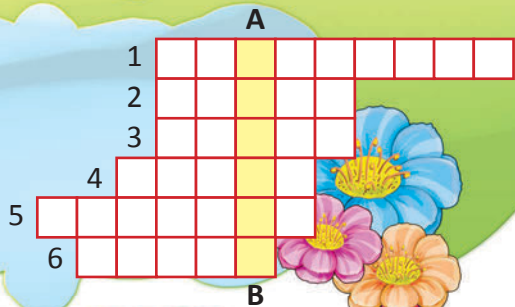

2. Alcătuieste propoziții în care să folosești cuvintele: *vulpi*, *vulpii*.

3. Găsește cuvintele care lipsesc din lectura *Căprioara*, de Emil Gârleanu. Folosind codul cu cifre din dreptul fiecărui cuvânt, completează rebusul.

Pe mușchiul gros, cald ca o [?] 2 al pământului, [?] 1 stă jos lângă [?] 3 ei. Acesta și-a întins capul, [?] 4 mic, catifelat și umed pe spatele mamei lui, și cu ochii închiși se lasă dezmierdat. Căprioara îl linge, și limba ei [?] 5 culcă blana [?] 6 și mătăsoasă a iedului.

A-B Vizuina vulpii se află în

4. Citește expresiile formate cu ajutorul cuvântului *vulpe*.

ochi de vulpe → privire vicleană

tocmește vulpea din pădure → a vinde ce nu ai

• Alcătuieste propoziții cu fiecare expresie.

5. Alcătuieste un text cu titlul *Vulpea și găina*.

Cuprins

Povestea condeiiului fermecat 3

I. Descoperim împreună etapele de redactare corectă a textelor

Citește cât mai multe texte scrise de autori cunoscuți! 6

Vei putea scrie mai frumos, adevărat și convingător numai
despre ceea ce cunoști 7

Lasă-ți imaginația să zboare! 8

Cuvinte care rimează 15

Jocul cuvintelor. Jocul propozițiilor 17

Jocul cuvintelor care exprimă însușiri 20

Expresii poetice 25

Scriere creativă 27

Titlul compunerii 29

Părțile unei compuneri 32

Respectă regulile de așezare în pagină a textului! 38

Să evităm greșelile de redactare! 39

Alcătuirea unui plan de idei 41

Nu uita regulile de scriere corectă! 44

II. Modele și tehnici de scriere creativă

A sosit toamna! 46

Toamna în livadă 48

Prima zi de școală 49

Plecarea păsărilor călătoare 51

Povești cu tâlc 54

Cine aleargă după doi iepuri nu prinde niciunul 55

Ninge 59

Poveste despre Moș Crăciun 62

Scrisoare către Moș Crăciun 65

Povestea fulgilor de nea 66

Câinele meu 68

Vulpea și găina 71

Veverița 73

Pisicuța mea.....	75
Ghiocelul – sol al primăverii.....	77
A sosit primăvara!.....	80
Vestitorii primăverii	84
De vorbă cu o rândunică.....	86
Mama, ființa cea mai dragă	88
O faptă bună pe zi.....	91
O întâmplare fantastică	94
Cartea, prietena mea	96
Întâmplări din grădina mea	98
Lumea miraculoasă a basmelor	100
Întâlnire cu un personaj din basme	102
Aventurile unor picături de apă.....	104
Bun venit, vară!.....	106
Rămas bun, doamnă învățătoare/domnule învățător!	108
Planuri pentru vacanța de vară.....	110

